

Anul I.

Aiud, 16 Iulie, 1925.

No. 12.

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba de jos.

Apare săptămânal sub îngrijirea Dlui Revizor școlar

MARIAN SASU.

Abonament :

120 lei pe an pentru membrii corpului didactic,
iar pentru comitele școlare și part. 150 lei.
Redacția și Administrația la biroul Revizo-
ratului școlar — Aiud.

Inserțiuni și reclame

se publică după tarif — Scrisori nefrancate nu
se primesc. — Manuscrisurile nu se înapoiază.

Un număr 3 lei.

Insemnătatea învățământului Industrial.

Chestiunea unei cât mai potrivite îndrumări a muncii și a unei cât mai rașionale întrebuintări a ei nici odată n'a fost mai de actualitate ca în timpul de față.

În lupta economică ce s'a încins între popoare, în primul rând acelea vor eși învingătoare cari își vor îndrepta munca în direcția industrială, care fiind o muncă mai calificată se bucură — ce e drept — de câștigul cel mai mare. Războiul de tranșee cu tunuri, mitraliere și celelalte arme ucigătoare, este înlocuit în timpul de pace cu lupta de uzine, fabrici și ateliere, unde munca intensificată de izvoarele de energie ale naturii, călăuzită de știință, urmată prin procedee metodice și rașionale și dusă cu stăruință, merge la isbândă sigură.

Astăzi popoarele au intrat într-o fază de industrialism intens care amenință cu distrugerea pe acelea cari ar rămânea în faza pur pastorală sau agricolă. Popoarele cari rămân în urmă în ce privește progresele industriale și acelea mai ales la cari prețuirea unei astfel de munci nu pătrunde în toate păturile sociale, acelea merg spre o ingenuchiare sigură. Cu dezvoltarea căilor rapide de comunicație, pregătiți ori nepregătiți, toți suntem siliți a intra în lupta concurenței internaționale, care nu iartă cu nici un chip.

După enunțarea acestor principii generale dacă examinăm țara noastră în ce privește dezvoltarea ei industrială, constatăm — cu excepția unor anumite categorii de industrii — o situație îngrijitoare. Produsele solului țării noastre servesc de materii prime industriilor țărilor străine, pentruca să se întoarcă înapoi la noi, sub formă de fabricate și cu valoare de 20—100 ori mai mare. **De aici câtă pagubă pentru economia națională!**

Dar situația este și mai îngrijitoare în ce privește repartizarea elementului românesc în industrii și meserii în raport cu cel străin. În vechiul regat cea mai mare parte din industrie este în mâna străinilor, meseriile cele mai remuneratorii de asemenea, iar în provinciile alipite este o raritate să întâlnești un industriaș ori meseriaș român.

În posturile de conducere majoritatea de asemenea o formează străinii, iar acolo unde este muncă cu totul brută de salar rău plătit, Românii sunt în mare majoritate, dacă nu în unanimitate. Străinii fiind mai bine organizați, ajutați în provinciile alipite și de întreg aparatul de stat, au îndepărtat în mod sistematic pe români de la ocupațiile cele mai bănoase. Așa spre exemplu la școlile de arte și meserii din vechea Ungarie era oprită înscrierea fiilor de români.

Datorită unui complex de cauze și împrejurări, între cari se cuprinde și lipsa capitalului precum și mentalitatea deosebită a Românului, peste tot cuprinsul țării avem clasa de mijloc, — industriași, meseriași și comercianți — acolo unde circulă și se formează cele mai mari averi — compusă în majoritate din stăini, care prin compunerea sa formează o barieră între clasele de jos și cea conducătoare, împedind pe cei de jos la ridicarea normală a treptelor sociale și oprind legătura ce trebuie să existe între clasele sociale.

Prin urmare o chestiune de primă existență a neamului nostru este aceea de a îndruma, iniția și pregăti din vârsta de școală, cât mai temeinic și în număr suficient, elementele române necesare la prelucrarea numeroaselor produse ale solului și subsolului țării noastre în așa fel ca această măsură împreună cu alți factori determinanți să ne dea puțința de a avea o industrie puternică, cu elemente românești de conducere și execuție.

De aici reiese importanța învățământului industrial de toate gradele concretizat în școlile profesionale de fete, cursuri de ucenici, școale elementare de meserii, școale de arte și meserii și școale medii tehnice.

Organele superioare pătruseseră de însemnătatea acestui învățământ și de urgența lui activare pe lângă școlile deja existente au înființat în ultimii ani numeroase școale de meserii, presărate în tot cuprinsul țării, dar mai ales în teritoriile alipite unde trebuința lor se simte cel mai mult.

Tot în acest scop au întocmit proiectul de lege pentru reorganizarea acestor școale spre a corespunde cât mai bine scopului lor, proiect ce nu mai poate întârzia de a deveni lege. Un capitol al acestei legi va trebui să se ocupe de soarta absolvenților acestor școale prevăzând măsuri pentru încurajarea lor în exercitarea meseriei, ca înlesnirea creditului necesar, furnituri, comande de la stat, etc.

Legea pentru înființarea căminurilor de ucenici de asemenea

va fi de un mare ajutor căci se dă posibilitatea de a se educa și instrui mara masă a viitorilor meseriași formați pe calea uceniciei particulare. Școalele complimentare cu caracter industrial, create prin noua legea învățământului primar încă vor da un mare impuls tinerilor spre meserii. Deși scopul lor nu este de a forma meseriași, ci de a pregăti pe elevi cât mai complet pentru viața practică, obicinându-i cu anumite lucrări manuale în legătură cu materia primă la îndemână, dând intrebuintare ca agricultori timpului când nu vor fi ocupați la câmp, totuși cei ce se vor distinge prin aptitudini deosebite, vor prinde dragoste de meserii și se vor înscrie să urmeze mai departe la școalele de meserii. De acum încolo școalele de meserii vor avea un însemnat contingent de elevi recrutați în acest fel, elevi cari la școalele complimentare industriale se vor logodi—așa zicând—cu meseria pentruca toată viața să trăiască cu meseria. Un alt efect ce va urma de aici va fi schimbarea mentalității de disprețuire a meseriilor prin faptul că absolvenții școalelor complimentare vor vedea că în ocupațiile manuale se cer calității deosebite,—concepție, pricepere, îndemânare și voință—și vor avea deci considerație pentru meserii, stimă și interes pentru cei ce sunt în serviciul meseriilor.

Negreșit că ridicarea cea mai efectivă a prestigiului clase meseriașilor o fac însăși școalele de meserii de toate gradele cari prin numărul din ce în ce mai mare de absolvenți ce vor da, vor ridica nivelul intelectual și moral al masei muncitoare, corectând prin aceasta și felul de viață al acestei clase, ridicând-o la rolul și demnitatea cuvenită în organismul social.

În aceste școale se pregătește armata muncitoare de mâine sădindu-se în inima tinerii generații dragostea de neam și țară — forța de coeziune a unui stat național — mintea li luminează și orizontul li se deschide, prin adevărurile științei și legile social-morale, ferindu-i astfel de rătăcirile utopice, atât de periculoase progresului și ordinii sociale, voința li se oțelește, îndreptându-le puterea de muncă spre producție, ocupație ce mărește cel mai mult patrimoniul economic al unei țări.

În rezumat pentru ridicarea stării economice a țării noastre, întregită în granițele sale firești și drepte, pentru formarea structurii naționale în toate clasele sociale, pentru scoaterea unui mai mare câștig din produsele solului și ale subsolului în folosul nostru, pentru a întări neamul românesc cât mai solid pe aceste pozițiuni, ferindu-l de a fi dislocat de alte neamuri mai norocoase în evoluția lor istorică, ne trebuiesc cât mai multe școale de meserii și cât mai bine organizate.

I. SIMIONESCU

Directorul Școalei de Arte și Meserii
din Aiud.

O serbare de fine de an.

Școala primară din Zlatna ca în toți anii așa și în acest an a aranjat serbarea încheieri de an cu toată solemnitatea.

Dimineața în 28 Iunie Duminică la oarele a. m. 9 toți elevii de școală, precum dela școala primară, școala de adulți și școala de ucenici îmbrăcați în haine de sărbătoare au plecat cu corpul învățătoresc în frunte la biserică unde corul școlar a cântat ca peste tot anul armonios și melodios sf. liturgie.

După încheierea serviciului D-zeesc dl preot I. Fodorean a arătat prin cuvinte foarte bine alese credincioșilor însemnătatea de înnoită sărbătoare a acestei zile mai ales pentru părinții copiilașilor, dar și pentru întreagă comuna. Invită poporul la serbarea ce se va ținea la școală.

Dela biserică întreg poporul a plecat la școală unde se mai aflau și credincioșii celorlalte biserici unite, rom. cat. și reformate precum și aproape toți reprezentanții oficialităților din oraș.

Serbarea se începe cu Imnul Regal, cântat pe 3 voci de corul școlar. Au urmat apoi alte puncte multe și variate din program, cu declamări bine reușite, cântări frumos executate precum și un „Patrulog” zis de 4 fete din cari s'a putut vedea câtă oboseală își dau învățătorii și aici mai ales învățătoarele, a curăți frumoasa limbă românească de provincialisme.

Dnul dir. Petringenar face de încheiere o amănunțită dare de seamă care-i premerge o conferință despre obligativitatea școlară în legătură cu noua lege școlară. Mulțumeste tuturor acelora cari contribuiesc în mod activ la înjghebarea noui școli și invită publicul care umpluse curtea școlară, ca să viziteze și expoziția de lucruri de lămplărie și lucruri manuale de ale elevilor din cl. V. și altor eleve, și ca să participe și la producțiunea de seara. Se împărtesc 60 premii elevilor distinși.

Publicul din intelectuali și țărani trece în sala de expoziții unde nu poate din destul admira drăgălașile cusături, țesături de ale fetițelor, instruate de Dșoara G. Petric și Dna M. Scrobote de măestrela dela ateliere dna Radu și Dșoara Popa, dar ajungând cu ochii la garnitura de mobilier, lucrată în miniatură de elevii clasei a V, conduși de dl măestru Fr. Szilágyi; nu se mai poate deslipi de aceste lucrări frumoase, cari fac mândrie atelierului.

Seara la oarele 8 s'a început piesa teatrală „Orfana“ cu fetițele și băieții clasei a IV-a instruați de Dșoara G. Petric. Deși era un timp ploios lumea totuși a venit, ca nici odată. In pavilionul Țibea parcă numai o mare de oameni. A 2-a piesă ce sa jucat a fost „Roza din spinii“, instruată de dna Ol. David. Ambele piese au fost foarte bine reușite, elevele jucau par-că ar fi fost tot pe bină. Și-a jucat rolul frumos, zimbiltoarea regi-nă Elvira, dna Moșoc, prințul Timoftei ș. a.

Laudă li-se cuvine doamnei David și D-șoarei Petric. Publicul mare nu mai contenea cu aplaudatul, dând și un frumos sprijin material de peste 6250 Lei. Deci rezultatul moral cât și material a fost foarte înbucurător, din ce rezultă că poporul nostru înțelege tot mai bine rostul școalei.

Direcțiunea școlară.

Lecție practica de aritmetică.

Scăderea cu numerele 1=5.

III. Aplicarea.

Înțemeiați pe calculul oral de până aci, vom aplica în scris, răspunsurile fără intrerupere, astfel:

Cât ați spus că fac: $5-1$? (... 4). Când zicem: $5-1$, ce vorbă rostim întâi? (... 5). Scrie N. pe tablă, cifra 5! (Se scrie 5). După 5, ce vorbă spusrăți? (... fără) Scriem după 5 și vorba fără, așe (—) După vorba fără, ce altă vorbă rostirăți? (... 1). Scrie N., după semnul fără (—), cifra 1!

Cetește acum N., ce a scris pe tablă? (... $5-1$). Cât fac: $5-1$: (... 4). Scrie dar, după 1, semnul fac (=), apoi cifra 4!

Mai cetește odată N., dela început! (... $5-1=4$). Cetiți acum cu toții; iar N. arată cu mâna, fiecare semn! ($5-1=4$).

Cine știe, ce urmează după $5-1=4$? (... $5-2=3$). Scrie N., dedesupt $5-2=3$! Cetește și acum N., ce ai scris! ($5-2=3$). Cetiți iarăși cu toții, rândul întâi (de sus), apoi al doilea; pe cari N. le va arată cu nuiaua!

Acest procedeu, continuat și cu celelalte scăderi, va fi aplicat în scris pe tablă, astfel:

I. $5-1=4$, II. $5-5=0$. După ce elevii cetesc aceste rezultate, $5-2=3$, $5-4=1$ pe urmă le transcriu pe tablețe-

5-3=2, 5-3=2 le lor, scriind drept lecții indirecte.
 5-4=1, 5-2=3 Ștergând unele diferențe, descă-
 5-5=0, 5-1=4 zuți și scăzători, elevii vor com-
 plecta lipsurile, calculându-le întâi oral, apoi în scris: 5-1=?;
 5-?=3; ?-4=1; 4-5=?

Cât timp școlarii n'au siguranța în calculul mental, vom aplica la început, mai mult exerciții decât probleme, cu cel puțin trei cifre:

Exercițiul I. Cât fac 5-2-1? La început intervenim: Ce am întrebat? (... cât fac 5-2-1). Și cât fac 5-2? (... fac 3). Dar 3-1 cât fac? (... fac 2). Atunci spuneți cât fac 5-2-1! (... fac 2).

Exercițiul II. Cât fac 2+3-4? (... fac 1) Cum ați socotit? (... 2+3=5; 5-4=1; deci 2+3-4=1).

Exerciții orale și scrise:

Adunări:

$$1+2+2=$$

$$2+1+1=$$

$$3+4+1=$$

$$2+1+2=$$

$$1+2+1=$$

Scăderi:

$$5-1-3=$$

$$4-2-1=$$

$$5-2-2=$$

$$4-1-3=$$

$$3-1-1=$$

Adunări și scăderi:

$$2+3-4+2=$$

$$5-2+1-3=$$

$$4+1-3+2=$$

$$5-3+2+1=$$

$$3+2-1-3=$$

Probleme practice. Un copil a căpătat în ziua de Paști, 2 ouă roșii și a doua zi a mai primit alte 3 ouă. Vrea să știe câte ouă are de toate.

Raționamentul a) Repetă N. problema! (Să spună întocmai). În ziua întâi, ori a doua zi, avea el ouă mai multe? (... a doua). Câte ouă a primit în ziua întâi? (... 2 ouă). Dar în ziua a doua? (... 3 ouă). Cât fac 2 ouă + 3 ouă? (... 5 ouă). Scoateți plăcile și scrieți: 2+3=5.

b) O fetiță a avut 5 mere și a mâncat 2 din ele. Câte mere mai are?

Se repetă întocmai de elevi. Pe urmă intervenim: Are mere mai multe ori mai puține, dacă a mâncat 2 din 5 mere? (... mai puține). Fără câte mere are mai puține? (... fără 2). Și cât fac 5 mere fără 2 mere? (... 3 mere). Scrieți pe plăci! 5-2=3!

Urmează: Înmulțirea cu numerele 1-5.

Partea oficială.

Toate ordinile și circularele, ce se vor publica în partea aceasta a revistei, vor trebui să fie imediat înregistrate și executate conștientios de către cei vizaji.

No. 1551/1925 **Revizoratul școlar al județului Alba de Jos.**

Către toate direcțiunile școlaelor primare de stat.

No. 1721/1925.

Vi-se trimite în copie ordinul de mai jos spre a-l comunica tuturor celor interesați.

Ministerul Instrucțiunii Direcțiunea învățământului Primar și Normal-Primar.

Biroul A. Nr. 70496/1925.

Domnule Inspector-șef.

În conformitate cu dispozițiunile art. 127 și 128 din legea învățământului primar, în Monitorul Oficial și Buletinul Oficial al Ministerului pe luna Iulie a. c. au apărut locurile vacante în învățământului primar rural și urban, cari urmează să fie ocupate de învățătorii înaintați gradul I dela școlile de aplicație, învățătorii normaliști cu diploma de capacitate, precum și cei reintreși în învățământ.

Pentru alegerea locurilor în anul acesta, Ministerul a luat ca măsura de tranziție următoarele :

Data pentru alegerea locurilor va fi amânată la 20 Iulie a.c.

Candidații cari nu se vor prezenta, vor înainta cererile până la 15 Iulie a.c. indicând în ordinea de preferință, locurile ce doresc a ocupa.

Cererile normaliștilor, vor fi însoțite de un certificat medical că sunt abți a ocupa funcțiune în învățământ, iar ale celor dela școala de aplicație, de ordinele de înaintare.

Candidații normaliști prezenți, vor fi supuși unui examen medical.

Numirile se vor face la inspectoarele regionale, cum spune legea, avându-se în vedere că în județele regiunilor unde este lipsă de învățători, să nu se facă numiri de cât în ordinea nevoilor ce le are învățământul în acele regiuni, adeca în regiunile cu populație eteroglotă unde se simte nevoie de noii forțe, învățătorilor cari se vor prezenta la alegerea posturilor, să li se dea posturi mai întâi în județele cu astfel de situații și numai după ce se vor satisface nevoile acelor județe, să li se dea și în celelalte.

Candidaților din seria 1924, cari fie că și-au luat locuri în învățământ și nu au funcționat de loc unii fiind în armată, fie că nu și-au ales locuri în anul trecut, sustrăgându-se de a merge

în teritoriile alipite, nu li se vor da locuri decât în teritoriile alipite.

Fiindcă nu toate inspectoratele pot avea tablourile de capacitate de la școlile normale s'a publicat în Monitorul Oficial și în Buletinul Oficial, ca fie care normalist, să prezinte inspectoratului regional unde își va lua loc, pe lângă certificatul medical și diploma de capacitate.

În regiunile cu populațiunea minoritară, să se numească pe cât este cu puțință învățători cari cunosc și limba minorității respective.

Învățătorii normaliști care termină stagiul militar în acest an, vor putea alege locuri la aceeași dată (20 Iulie a. c.) înainte de terminarea stagiului militar.

La școlile cu două, trei sau patru posturi, un post se va ocupa sau rezerva pentru o învățătoare.

În cazul când sunt mai mulți candidați pentru același loc, veți lua în considerare în ordinea și preferință.

a) Vechimea pe tabloul de capacitate.

b) Clasificarea.

c) Interesele familiare.

d) Interesele materiale.

Toate tablourile de numiri le veți înainta Ministerului până la 15 August a. c. spre a se aproba, confirma prin decizii Ministeriale pe ziua de 1 Septembrie 1925, și publica în Buletinul Oficial al Ministerului.

Vă rugăm să comunicați revizoratorilor și școlilor normale din aceia regiune, căutând ca prin aceasta să se poată aduce la cunoștință celor interesați.

pentru Ministru
Valaori m. p.

pentru Director general
Stratulescu m. p.

ȘTIRI.

Auzăm pe foști restanșerii noștri din corpurile didactice, că sumele ce ne datoroș, se vor încasa cu prilejul ridicării salarelor de pe Iulie și August.

În ziua 15 i. c. s'au expediat chitanșele de pe lunile Iulie și August. Amăsură ordinelor noastre anterioare a trebuit însă să reșinem chitanșele acestora, cari n'au trimis socolelile de pe 1924, bugetul de pe 1925 și recensământul și statistica de pe anul corente. O măsură cam radicală, dar cu efect.

Institutul finanșiar „Izvorul” din Uioara a donat școlii noastre primare de stat de acolo suma de 500 lei pentru premieră elevilor șilitori. Tot așa dl. Grigorie Zoiade, colonel în retragere a donat în favorul fondului pentru ajutoarea elevilor săraci de la acea școală toate diurnele de pe anul corente, pe care le primește dânsul ca cenzor de la susnumitul institut. Direcțiunea școlii le exprimă pe calea aceasta cele mai călduroase mulțumiri.